

NOVOSTI IZ EVROPSKE UNIJE

Kako pratiti novosti u Evropskoj uniji

Kao što je do pre par godina bilo veoma teško, ponekada gotovo i nemoguće, doći u posed dokumenata koji se odnose na politiku, privredu ili pravo Evropske unije (EU), ne zato što je njihova produkcija bila mala¹, već zbog poznatih problema koje je naša država, a sa njom i nauka, imala u nekoliko poslednjih godina, sada je veoma teško pratiti nove događaje u Uniji, upravo zbog obilja dostupnih informacija. Svima onima koji tragaju za činjenicama, podacima i skorašnjim informacijama stvar je olakšana, ali i otežana, uključivanjem Unije na Internet i nastojanjem da se sve što je vezano za njeno delovanje bude objavljeno preko ove globalne informativne mreže.

Evropska unija ima veoma dobar server koji se naziva *EVROPA (EUROPE server – <http://europa.eu.int>)* sa velikim brojem sajtova (*web-sites*) koji se odnose na informacije o samoj organizaciji od njenog nastanka do danas, na njenu organizacionu strukturu i ovlašćenja organa, na različite politike koje su u okvirima delovanja Unije, na proces radjanja eura; postoji čak i mogućnost podnošenja direktne žalbe Ombudsmanu EU na delovanje organa i tela Unije (tzv. greške uprave), kojima se krše neka od prava individualnih subjekata.

Što se tiče prava Evropske unije, postoje tri *site* - a, koja upoznaju korisnika sa najnovijim aktima koji čine primarno i sekundarno zakonodavstvo ove regionalne organizacije. To su:

- EUR-lex (<http://europa.eu.int/eur-lex>) preko koga je omogućen pristup najnovijim brojevima *Official Journal*-a (C i L serija) odmah po njihovom

¹ Naprotiv, prema podacima koje je objavila sama Organizacija, samo se pravo EU sastoji od oko 8 900 osnovnih akata, od kojih je oko 2150 pretrpelo tokom godina izmene u više od 8 500 dokumenata o tim amandmanima *EUR-OP*, 3/89.

objavljivanju, konsolidovani tekstovi osnivačkih ugovora Organizacije, najnoviji slučajevi koji su se našli pred Sudom pravde EC, i kao novina, lista sekundarnog zakonodavstva na snazi (razvrstana po organima na koji se svaki od tih akata odnosi);

- CELEX (<http://europa.eu.int/celex>) je sveobuhvatan izvor informacija o pravu Evropske unije, koji nudi na više jezika čitave tekstove svih pravnih akata primarnog i sekundarnog zakonodavstva, ali i akcije koje države članice preduzimaju kako bi implementirale sve ove zakonodavne mere;
- EUDOR (<http://eudor.eur-op.eu.int>) je elektronski sistem u kome su arhivirana sva dokumenta Unije, i preko kojeg je moguće naručiti sve pravne tekstove kao i sva druga značajna dokumenta.

Pokušali smo, prateći informacije koje su javnosti dostupne preko ovih izvora, da napravimo pregled događaja koji su obeležili oktobar, novembar i decembar 1998. godine, a odnose se, pre svega, na delovanje organa Unije u procesu stvaranja komunitarnog prava, neke od odluka koje su u tom procesu nastale, kao i značajne događaje i govore zvaničnika Unije.

AKTIVNOSTI EVROPSKOG PARLAMENTA I EVROPSKE KOMISIJE

U ovom periodu Evropski parlament (EP) je imao 6 plenarnih zasedanja, naizmenično u Briselu i Strasburu². Što se tiče njegove uloge u legislativnom procesu, ona je postala veoma značajna, i što je veoma uočljivo, i veoma živa. Njegovo delovanje u procesu stvaranja pravnih akata posmatra se kroz delovanje u tri procedure odlučivanja: procedure konsultacija, saradnje i saodlučivanja, pa ćemo se i mi na njima zadržati.

Procedura konsultacija drugih organa sa Evropskim parlamentom jeste proceduralni preduslov za donošenje odluka u velikom broju slučajeva. U periodu koji smo posmatrali korišćena je u sledećim slučajevima:

Predlog odluke Saveta koja se odnosi na zaključivanje okvirnog sporazuma o trgovini i saradnji između Evropske zajednice i njenih država članica, s jedne strane, i Republike Koreje, s druge strane;

Predlog pravilnika Saveta kojim se ustanovljava strukturalna politika kao instrument strategije pristupanja;

Predlog pravilnika Saveta kojim se menja Pravilnik Saveta (EC, Euroatom) no. 2728/94 o ustanovljavanju Fonda osiguranja za akcije van okvira Unije;

² Plenarna zasedanja su održana u Strazburu (5-9. oktobra, 19-23. oktobra, 16-20. novembra i 14-18. decembra) i u Briselu (4-5. novembra i 2-5. decembra 1998. godine).

Predlog pravilnika Saveta o pomoći koju Zajednica pruža zemljama kandidatima iz Centralne i Istočne Evrope kako bi pomogla merama koje one preduzimaju u poljoprivrednom i seoskom razvoju;

Procedura saradnje - predviđa direktno učešće Parlamenta u zakonodavnom postupku. Ona je korišćena u sledećim slučajevima:

Predlog odluke Saveta o aproksimaciji prava država članica koje se odnosi na transport opasnih supstanci brodovima, na unutrašnjim vodenim putevima;

Predlog pravilnika Saveta kojim se utvrđuju uslovi za implementaciju akcije saradnje za razvoj kojom se doprinosi opštem cilju razvoja i konsolidacije demokratije i vladavine prava, kao i poštovanju ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Procedura saodlučivanja je najnoviji način uključivanja Parlamenta u zakonodavni proces. Ona pokazuje veliki uspeh Evropskog parlamenta, koji sada ima mnogo značajnije mesto u legislaciji nego ranije. Kod procedure saodlučivanja postoji razlika između tzv. čitanja, pa smo i ovde napravili takvu podelu.

Prvo čitanje:

- Zajednički stav koji je Savet usvojio u odnosu na usvajanje pravilnika kojim se menja pravilnik o spoljnim tranzitnim procedurama (EEC No. 2913/92);
- Zajednički stav usvojen od Saveta koji se odnosi na usvajanje uredbe Saveta i EP kojom se menja uredba o aproksimaciji prava država članica u odnosu na đubriva (EEC/116/76);
- Zajednički stav usvojen od Saveta koji se odnosi na usvajanje odluke EP i Saveta kojom se menja odluka o ustanovljavanju programa pomoći (Kaleidoskop) za umetničke i kulturne aktivnosti sa evropskom dimenzijom (EEC/719/96)

Treće čitanje:

Zajednički tekst Komiteta za koncilijaciju za odluku Evropskog parlamenta i Saveta koja se odnosi na peti okvirni program Evropske zajednice za istraživanje, tehnološki razvoj i slične aktivnosti (1998-2002).

AKTIVNOSTI KOMISIJE

Imajući ulogu čuvara svih dostignuća Unije, Evropska Komisija je veoma angažovana na svim poljima, pa i u procesu legislative. Ovom prilikom ćemo vašu pažnju zadržati samo nekim njenim predlozima koji se odnose, bilo posredno, bilo neposredno, i na pravo Evropske unije.

Predsednik Evropske komisije, gospodin Žak Santer (*Jacques Santer*), se 21. oktobra ove godine obratio poslanicima Evropskog parlamenta svojim govorom pod

nazivom "Stanje Unije"³, iz koga ćemo preneti neke delove. Ovaj govor, osim iznošenja stava Komisije, kao i njenog predsednika, o trenutnoj situaciji u kojoj se Unija nalazi, posebno naglašava tri elementa od značaja za dalje uspešno funkcionisanje EU. Naime, odgovor na pitanje prilagodjavanja delovanja Evropske unije visokom nivou postignute integracije, ostvarivanje uspešnih akcija koje se direktno odnose na prava individualnih subjekata, kako sprovesti reformu organa čime bi oni postali efikasniji i spremni dočekali proširenje, gospodin Santer smatra osnovom svakog daljeg razgovora o budućnosti Unije.

GOVOR PREDSEDNIKA ŽAKA SANTERA

Odgovarajući na pitanje održavanja visokog nivoa integracije, predsednik Komisije se zadržava na unapredjenju i modernizovanju svih metoda delovanja Zajednice. On kaže da je:

"... legislativno delovanje i dalje moguće i potrebno, s vremena na vreme. Ali, ono nije jedina mogućnost. Niti je najefikasnije u svim slučajevima. Uzmimo primer Evropske strategije za zapošljavanje. Smernice koje su tom prilikom usvojene su sadržale takav podsticaj, kakav niti jedno uputstvo ne bi moglo da ima. Zašto? Zato jer je to oblast gde se ovlašćenja nalaze u rukama nacionalnih vlasti, i gde će se ovlašćenja i zadržati. Zato jer je to oblast u kojoj situacija varira od zemlje do zemlje, gde samo jedan, uskladjeni cilj, ne bi imao nikakvog smisla. Druge oblasti delovanja imaju, u različitom obimu, slične odlike. Unutrašnja bezbednost, zdravlje, zaštita sredine će, u velikoj meri, zahtevati nova sredstva i akcije. U svim ovim oblastima biće neophodno odrediti i usmeriti se na posebnu korist koju Evropa može da pruži, ne zaboravljajući da je neophodno odrediti precizne odgovornosti svakog od učesnika.

Komisija je, naravno, pokretač u svim značajnim pitanjima, i to će nastaviti da bude. Ali, Komisija ne radi sama. Ona saradjuje sa svim drugim organima, uključujući Parlament. Ona saradjuje sa državama članicama, njihovim vladama, ministarstvima pravde, carinskim službama, da samo nabrojimo neke od njih. Evropska uprava uključuje sve javne učesnike. Ova podeljena odgovornost mora biti uočljiva, tako da svako dobije svoj deo posla i odgovornosti, kako bi čitava postavka delovala bolje, kako bi javnost izvukla maksimalnu korist, i mogla bolje da vidi ko šta radi. Jasna podela odgovornosti utiče i na inicijative Komisije. Ni ovde Komisija ne deluje izolovano, kao u kuli od slonovače. Tačno je da ona mora da preuzme političku odgovornost za korišćenje svoga prava inicijativa. Ali je ona takodje i

³ "The state of the Union" je govor predsednika Komisije Santera pred Evropskim parlamentom, na njegovom plenarnom zasedanju održanom od 19. do 23. oktobra 1998. godine. *SPEECH/98/211*

podložna jakom legislativnom pritisku. Brojevi koje smo ove nedelje objavili u izveštaju "Supsidijarnosti i proporcionalnost" pokazuju da su 35% od svih legislativnih predloga koje Komisija podnese rezultat međunarodnih obaveza, a da najmanje 20% nastaje podstaknuto zahtevom drugih nivoa: drugih organa, posebno Saveta i Parlamenta, država članica i interesa preduzetnika.

Tražeci od Komisije da deluje, a zatim poričući svaku odgovornost kada delovanje Unije postane meta kritike, nije dobar način postupanja. Ono što nam je zaista neophodno jeste zajednička disciplina i opreznost. Nema mesta probirljivosti kada je reč o položaju subsidijarnosti i proporcionalnosti u delovanju Zajednice. To su odgovornosti koje moraju biti podjednako korišćene. Kao kada je reč o istinitom i poštenom informisanju.²

Od posebnog značaja za sve, pa i za gospodina Santera, jesu institucionalne reforme, kojima u ovom govoru posvećuje dosta prostora. Kratko podsećajući da su organi danas isti kakvi su bili 1957. godine, ali da nije više reč o šest već o petnaest, uskoro dvadeset i više država članica, on se osvrće na mere koje ne moraju čekati izmene osnovnih ugovora Organizacije, već mogu biti preduzete odmah.

"Komisija će zato predložiti da države članice preduzmu akciju na dva fronta. Prvo: poboljšanje načina rada organa. Uveren sam da veliki deo posla može i mora biti urađen bez dalje vike. Svaki organ mora dobro da proveri svoje načine rada. Zadovoljan sam što mogu da kažem da raste svest o potrebi veće koordinacije, saradnje kako u Evropskom Savetu, tako i u Opštem savetu. Što se Komisije tiče, veoma smo svesni svojih odgovornosti. Od 1995. godine dosta toga je učinjeno kako bi bila unapređena unutrašnja uprava i budžetska disciplina. Od 1995, kao što sam rekao, broj predloga za donošenje nove legislative je opao. Od iste godine bilo je više konsultovanja pre podnošenja predloga na komunitarnom nivou. I na kraju, pre stupanja na snagu Ugovora iz Amsterdama, Komisija će i formalno izmeniti svoje smernice o legislativnoj politici.

Drugo: reforma samih organa. Proširenje koje se pojavljuje na vidiku traži i institucionalne reforme. Protokol iz Amsterdama naglašava potrebu takvih reformi. Osnovni elementi su već identifikovani: smanjenje broja Komisionara i ponovo odmeravanje glasova u Savetu uz istovremeno širenje kvalifikovane većine na sve oblasti.

Pa ipak, verovatno ćemo morati da učinimo više od ovoga ako želimo da Unija deluje efikasnije. Komisija je to naglasila u Agendi 2000. Bez sumnje je preuranjeno da se raspravlja o detaljima završetka procesa ratifikovanja Ugovora iz Amsterdama. Ali je neophodno započeti sa razmišljanjima o sadržaju i rasporedu ovih reformi i jasno utvrditi precizne rokove od 1999. godine, pa nadalje. Komisija će upoznati javnost sa svojim idejama kada za to dodje vreme."

RADNI PROGRAM KOMISIJE ZA 1999.

U Briselu je 26. oktobra predstavljen Radni program Komisije za 1999. godinu, koji se pre svega odnosi na nove legislativne inicijative koje je Komisija predvidela za narednu godinu. Reč je o potpuno novim merama, a ne o adaptacijama ili amandmanima postojeće legislative, niti sadrži predloge koji su predstavljeni ranijih godina, a nisu ostvareni do sada. Radi lakšeg praćenja, inicijative Komisije su podeljene po oblastima na koji se svaki od njih odnosi:

Administracija i budžet:

Predlog revizije Finansijskog pravilnika

Poljoprivreda i ribarstvo:

Predlog pravilnika o reformi zajedničke organizacije tržišta pamuka

Predlog pravilnika o reformi zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih i ribarskih proizvoda

Konkurencija:

Predlog izmene prvog pravilnika o implementaciji članova 85. i 86. Ugovora o EC

Predlog pravilnika o poreskim olakšicama (vertikalna ograničenja)

Predlog pravilnika o poreskim olakšicama (mala preduzeća)

Predlog pravilnika o poreskim olakšicama (obuka)

Ekonomija i finansije:

Predlog instrumenata za zaštitu od falsifikovanja eura

Zapošljavanje/Socijalna pitanja:

Predlog odluke o merama za kreiranje radnih mesta

Predlozi legislativne akcije protiv diskriminacije

Predlog odluke o podsticanju mera za socijalno uključenje

Predlog odluke o Akcionom programu Zajednice u oblasti zdravlja

Zaštita okoline:

Predlog uputstva o ekološkoj specifikaciji za teške kamione, motocikle i gorivo

Pravosudje i unutrašnji poslovi:

Predlozi legislative za primenu novih odredaba Ugovora iz Amsterdama iz oblasti imigracije, azila, prelaska unutrašnjih granica i saradnje u pravnim stvarima.

Unutrašnje tržište

Predlog izmene uputstva o pranju novca

Predlog uputstva o izlaganju kapitalnih fondova

Predlog uputstva o kretanju državljana trećih država u vezi sa odredbama o pružanju usluga

Predlog pravilnika o ustanovljenju patenta Zajednice

Predlog uputstva o uskladjivanju uslova patentiranja kompjuterskih programa

Predlog uputstva o načinu oporezivanja dopunskih penzionih prava zaposlenih ili samo zaposlenih koji se sele unutar Unije

Predlog Uputstva o određivanju jednog mesta za naplatu VAT poreza

Institucionalna pitanja:

Predlog pravilnika o pristupu dokumentima Parlamenta, Saveta i Komisije.

Spoljni odnosi:

Predlog pravilnika o nagaznim minama

Predlog pravilnika o rekonstrukciji bivše Jugoslavije

Transport:

Legislativni predlozi o uslovima pristupa tržištu u lučkim servisima

Predlog uputstva o utovaru i istovaru rasutog tereta u lukama

GODIŠNJI IZVEŠTAJ KOMISIJE

Godišnji izveštaj koji Komisija podnosi Evropskom savetu, i koji se odnosi na poboljšanja u procesu stvaranja prava (eng. *Better Lawmaking*), početkom novembra je ugledao svetlost dana⁴. On sadrži mere koje Komisija predlaže i za koje smatra da će unaprediti komunitarnu legislativu. Ove mere se, pre svega odnose, na pravilnu primenu principa supsidijarnosti i proporcionalnosti, unapređivanje kvaliteta nacrtana dokumenata, korišćenje simplifikacije i formalne i neformalne konsolidacije, kao i na otvaranje pristupa informacijama. Zato smo odabrali da se zadržimo upravo na ovim merama.

i. Primena principa supsidijarnosti i proporcionalnosti

Danas postoje jasna pravila o supsidijarnosti i proporcionalnosti, koja su utvrđena Protokolom uz Ugovor iz Amsterdama. Ona utvrđuju, što je preciznije moguće, uslove primene ovih principa, izloženih članom 3b ovog Ugovora.

U skladu sa ovim protokolom, princip supsidijarnosti:

⁴ Izveštaj je Komisija uputila 21. 11. 1998. godine, i to je jedan od godišnjih izveštaja koji je, još od 1992. godine do sada, Komisija podnosila Evropskom savetu na njegov zahtev, kao i na osnovu Interinstitucionalnog sporazuma od 29. 10. 1993 godine o primeni principa supsidijarnosti (*Bulletin EC* 10-1993, p.102). Pored ovog izveštaja, Komisija je ove godine za zasedanje Evropskog saveta, koje je održano u Kardifu, pripremila još jedan izveštaj o činjenicama koje se odnose na legislativni postupak (*Legislate less to act better: the facts*, COM (1998) 345).

- ne znači izmenu osnivačkih Ugovora ili izmenu ovlašćenja koje oni poveravaju Zajednici (samo medjuvladina konferencija može tako nešto da učini);
- ne traži izmenu institucionalne ravnoteže, a posebno ne ograničava ulogu Komisije u sprovođenju zadataka koji su joj utvrđeni Ugovorima;
- nema nikakvu vezu sa demokratskim deficitom, koji mora biti smanjen: njega ne treba mešati sa demokratskom kontrolom akcije Zajednice;

Značajni momenti na koje treba obratiti pažnju kako u Protokolu, tako i u članu 3b, su:

- supsidijarnost se ne primenjuje na ostvarivanje izričitih ovlašćenja Zajednice;
- umesto toga, on deluje u oblasti podele ovlašćenja. Akcija Zajednice ne može biti opravdana jednostavnim upućivanjem na ciljeve Ugovora i na sekundarnu legislativu; predlog mora pokazivati i zašto je takva akcija neophodna.

Time se traži ispitivanje svakog pojedinačnog slučaja, uz zadržavanje veze sa akcijom Zajednice. Protokol posebno ističe da domet i uticaj predviđene akcije moraju biti posmatrani u svetlu političkih, ekonomskih i budžetskih uslova.

ii. Proporcionalnost

Proporcionalnost, koja se takodje primenjuje u oblastima izričitih ovlašćenja, pokušava da obezbedi da uticaj komunitarnog prava na nacionalna prava ne ide izvan okvira koji je potreban za ostvarivanje ciljeva Ugovora. Ovaj princip posebno treba da pomogne organima kako bi otklonili preterano detaljisanje u svojim dokumentima. To znači da procena problema mora biti veoma objektivna.

Supsidijarnost i proporcionalnost koji su sada jasno kodifikovani, moraju ostati razvojni i dinamični principi, prilagodljivi promenama i pragmatični, uključujući ekonomski učinak kao kriterijum njihove primene.

Ovo se pre svega odnosi na supsidijarnost. Aspekt dinamičnosti kod supsidijarnosti je izražen u Protokolu uz Ugovor iz Amsterdama. Ovaj aspekt označava da delovanje Zajednice može biti prošireno kada to situacija zahteva, naravno, omedjeno granicama ciljeva i ovlašćenja predviđenih Ugovorom. S druge strane, mere koje ne mogu više biti opravdane, mogu se okončati. Javlja se potreba za ubrzanim prilagodjavanjem, kako bi se održao korak sa promenama sa kojima se suočavamo u tehnici, ekonomiji, socijalnim pitanjima i očekivanjima javnosti.

Drugim rečima, podela odgovornosti treba da se kreće ka "aktivnoj" supsidijarnosti, zasnovanoj na jasnim ciljevima koji se ostvaruju uskladjivanjem na svim nivoima. U tom svetlu, priznavanje postojanja rigidnih blokova ovlašćenja ne čini ništa dobro što bi ohrabrilo ostvarivanje podele odgovornosti. Naprotiv, moguće je da to vodi ka podeli vlasti koja je štetna efikasnosti.

Cilj stoga nije stvaranje nepromenljivih granica ovlašćenja Unije. Naprotiv, novi dinamizam mora biti ubrizgan preduzimanjem ili uzdržavanjem od delovanja Zajednice zasnovan na jasnije definisanim osnovama i sa detaljnijim informacijama o uslovima i širini našeg uključivanja.

iii. Kvalitet nacрта: nove smernice

Bolja implementacija legislative Zajednice od strane nacionalnih vlasti zavisi da li je ta legislacija jasna, koherentna i nedvosmislena. To je osnovni elemenat ako ona treba da bude razumljiva za javnost, kao i za poslovne krugove. Ovaj cilj je još značajniji kada se imaju u vidu ograničavanja višejezičnosti, koji može voditi ka razlikama u interpretaciji. Komisija, na primer, mora da prevede više od 30 000 strana dokumenata na 11 zvaničnih jezika.

Kako se može koordinirati i povećati uticaj različitih inicijativa Parlamenta, Komisije i Saveta kako bi se poboljšali nacrti legislativnih predloga? Dekleracija broj 39 uz Završni akt Ugovora iz Amsterdama poziva organe da naprave zajedničke smernice o kvalitetu nacрта, kao i njihovom uključivanju u proces donošenja odluka. Pravne službe ova tri organa sačinile su predlog koji se sastoji od dvadeset i više smernica za nacрте delova legislative i praktične mere implementacije.

iv. Smernice

Pravni sistem Zajednice je složen, pre svega zbog razlika u pravnim kulturama i zbog tehničke prirode pitanja koja se razmatraju. Medjutim, to nije razlog zbog kog se ne bi težilo simplifikaciji. Samo jedinstveno tržište je instrument simplifikacije, jer zamenjuje veliki broj različitih, a ponekad i suprotstavljenih nacionalnih mera. Ali, neophodna je dalja akcija. Kakva je sada situacija?

U onim oblastima u kojima ima sopstvena ovlašćenja donošenja odluka, kao što je konkurencija, Komisija ponovo nastoji da njeni nacrti pravilnika budu jednostavniji. Ona je takodje uputila Savetu i Parlamentu 15 novih predloga za simplifikaciju, od kojih je usvojeno 6 ove godine. Posao se nastavlja na projektu u okviru SLIM programa (*Simpler legislation for the internal market*).

Radna grupa koja je obrazovana kao rezultat zaključaka Evropskog saveta iz Amsterdama u cilju pojednostavljenih uslova za mala preduzeća, predstavila je Kardifskom Evropskom savetu izveštaj o svom radu. Moguće je izvući tri zaključka: uticaj komunitarne legislative na preduzetništvo mora biti uzeto u obzir, problem mora biti posmatran iz ugla malih preduzeća, a države članice ne smeju dodavati nepotrebne detalje prilikom transponovanja legislative.

v. Formalna i neformalna konsolidacija, stapanje

Komisija nastavlja napore u oblasti formalne konsolidacije, uprkos postojećim preprekama (višejezičnost, stalne promene pravila). Međutim, Savet i Parlament ne usvajaju ove mere na isti način. Treba naglasiti da, uprkos primeni ubrzanih metoda za formalnu konsolidaciju, nastalih na osnovu Interinstitucionalnog sporazuma od 20. 12. 1994. godine, predstavljanje predloga konsolidacije i usvajanje instrumenata za konsolidaciju se često odlaže usvajanjem novih izmena postojećih instrumenata, što znači da rad na konsolidaciji mora početi iz početka.

Stapanje zahteva usvajanjem jednog legislativnog teksta koji u sebe uključuje amandmane ranijih instrumenata, konsoliduju i te amandmane sa odredbama koje ostaju nepromenjene, uz istovremeno ukidanje ranijeg instrumenta. Time se sprečava proliferacija individualnih instrumenata o izmenama koji čine regulativu teškom za razumevanje i ugrožavaju konsolidaciju. Komisija je zbog toga spremna da zaključi interinstitucionalni sporazum o stapanju, što je pre moguće.

Najveći posao se čini na neformalnoj konsolidaciji, koja je stvorena kako bi odgovorila na zahteve korisnika komunitarnog prava. Između 1995. i novembra 1998. godine završeno je 435 neformalnih konsolidacija, čime je spojeno 3000 instrumenata.

vi. Pristup informacijama

Kao dodatak svojim aktivnostima u legislaciji, Komisija veruje da lak pristup informacijama o njenim aktivnostima i jasno opredeljenje da objašnjava svoje delovanje, predstavljaju osnovni element njenog nastojanja za poboljšanjem zakonodavnog procesa. U skladu sa tim, Komisija nastoji da obezbedi potpunu dostupnost svim informacijama koje su u njenom posedu.

Rast i broj uspešnih poteza Evrope svedoče o uspehu ovih inicijativa. Već prve nedelje po objavljivanju na Internetu, preporuka Komisije o listi zemalja koje su se 25. 3. 1998. godine, kvalifikovale za Evropsku monetarnu uniju (EMU) je "skinuta" preko 40 000 puta."

BEČKA STRATEGIJA ZA NOVU EVROPU

U Beču je 11. i 12. decembra održan još jedan od sastanaka Evropskog saveta, na kome su šefovi država ili vlada zemalja članica Unije raspravljali o glavnim pitanjima i problemima sa kojima se susreće Unija. Na ovom sastanku su učestvovali

i predstavnici država ili vlada, kao i ministri inostranih poslova zemalja Centralne i Istočne Evrope i Kipra, zemalja koje učestvuju u procesu pristupanja Uniji. Savet je izrazio svoju zahvalnost bivšem kancelaru Nemačke, Helmutu Kolu, za njegov izuzetan doprinos ideji Unije. Učesnici ovoga skupa, smatraju pozitivnom i ideju koja je krenula iz Kardifa, prihvataju široku debatu koju nazivaju "Bečka strategija za novu Evropu"⁵, kojom se traži put u ostvarivanju jake i efikasne Unije. Ova strategija, kako je naglašeno u Predsedničkom saopštenju, sastoji se iz sledećih elemenata: unapredjivanje zapošljavanja, ekonomskog rasta i stabilnosti; unapredjenje bezbednosti i kvaliteta života; reformisanje Unijinih politika i institucija; kao i unapredjivanje stabilnosti i prosperiteta u Evropi i u svetu. Na ovim elementima će Evropski Savet na svom sledećem zasedanju u Helsinkiju usvojiti "Dekleraciju milenijuma", koja treba da pokaže prioritete Unije u sledećim godinama.

EURO JE RODJEN

Za kraj nešto što je voma bitno za samu Uniju, a posredno i za njeno pravo - to je proces radjanja Eura. Naime, nova novčana jedinica ujedinjene Evrope od skora je dobila i svoj internet sajt, na kojem se moglo pratiti odbrojavanje dana koji su bili preostali do "radjanja" eura (da podsetimo, to se dogodilo 01. 01. 1999. godine, kada su utvrđeni fiksni odnosi između 11 nacionalnih valuta i eura - od tada vrednost eura u odnosu na dolar i druge valute fluktuirala u skladu sa uslovima na tržištu). Na sajtu postoji i poseban kalkulator kojim se može izračunati odnos između gotovo svih svetskih valuta i eura, a ostavljen je prostor za unošenje fiksnih stopa, koje su utvrđene 31. 12. 1998, a stupile na snagu 01. 01. u 00 časova. U skladu sa članom 109, stav 1, subparagraf 4, Ugovora o EC, stope konvergencije usvaja Savet jednoglasno, na predlog Komisije i posle konsultovanja Evropske centralne banke. Tako je za poslednji dan prošle godine utvrđen detaljan raspored događaja:

Predlog (12.30) - Po završetku procedure centralne banke, Komisija je izračunala fiksne stope konvergencije, u skladu sa ustanovljenom procedurom. Ove stope Komisija predlaže Savetu, kako bi ih on usvojio na zasedanju koje je direktno prenošeno. Istovremeno je Komisija ove predloge dala na uvid javnosti preko Interneta;

Usvajanje (13.30) - Savet je usvojio komunitarno pravilo i o tome obavestio javnost. Istovremeno, i Komisija je takodje preko elektronskih medija oglasila da je usvajanje obavljeno;

⁵ Viena European Council, Presidency Conclusion, Part I - *Vienna Strategy for Europe*- Press release, 12. 12. 1998.

Objavljivanje (15.00) - Komunitarno pravilo je objavljeno u Službenom listu Unije (*Official Journal*);

Stupanje na snagu - Komunitarno pravilo se primenjuje od ponoći 01. 01. 1999. godine, i važiće za zemlje koje su uključene u EMU.

Za Evropsku uniju time počinje nova godina, ali i novi period u njenoj integraciji. Period koji može da ima barem dva suprotstavljena rezultata. S jedne strane, on može da pokaže snagu Unije i želju da se krene sve dublje i šire u integracioni proces. S druge strane, to može biti krajnji ispit spremnosti i mogućnosti za potpunu integraciju, koji države članice (ili neke od njih) ne mogu da polože. Bilo kako bilo, biće veoma interesantno i dalje pratiti novosti sa sajta Evropa.

Pripremila mr Tanja Mišćević